

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.44.2017.JG

Warszawa, 11 grudnia 2017 r.

**Pani
Joanna Dzierzba
Dyrektor
Środowiskowego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Brwinowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 13 - 16 listopada 2017 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Środowiskowym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Przedmiotem kontroli było świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej. Zakres kontroli obejmował zbadanie i ocenę sposobu świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych z uwzględnieniem:

- sposobu organizacji zadania w ŚOPS,
- odbiorców specjalistycznych usług opiekuńczych,
- sposobu realizacji zadania – zakres i jakość świadczonych usług,
- kwalifikacji osób realizujących zadanie,
- rodzaju prowadzonej dokumentacji.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 16 listopada 2017 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Środowiskowym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brwinowie świadczone były w 2016 roku ogółem dla 9 osób, w tym dla 3 z chorobą psychiczną, 3 z niepełnosprawnością intelektualną oraz 3 z autyzmem. W 2017 roku świadczeniem objęto ogółem 8 osób, w tym 4 z chorobą psychiczną, 2 z niepełnosprawnością intelektualną oraz 2 z autyzmem.

Bezpośrednimi wykonawcami specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi było ogółem 10 osób zatrudnianych w Środowiskowym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brwinowie na podstawie umów zleceń. Analiza dokumentów dotyczących kwalifikacji i doświadczenia zawodowego tych osób potwierdziła wykształcenie i staż pracy zgodny z § 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, odpłatność za świadczone usługi Ośrodek ustalał biorąc pod uwagę sytuację dochodową i majątkową osoby objętej pomocą oraz w oparciu o aktualnie obowiązujące kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej. Zastosowano prawidłowe wskaźniki odpłatności zawarte w § 4 ust. 3 rozporządzenia.

W toku kontroli ustalono, że pomoc w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych udzielana była na wniosek strony. Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy każdorazowo odbywało się na podstawie wywiadów środowiskowych, które przeprowadzane były terminowo, a sytuację potwierdzano na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych przyznawano na podstawie decyzji administracyjnych. Decyzje w przeanalizowanych sprawach zawierały wszystkie elementy wskazane w art. 107 k.p.a. – datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną zawierającą przywołanie organu, adekwatnych przepisów prawa, uzasadnienie oraz pouczenie.

Oceniając pozytywnie z nieprawidłowościami realizację zadania stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza dokumentacji świadczonych usług wykazała brak informacji dotyczących sposobu rehabilitacji dzieci w ramach innych systemów lub możliwości własnych rodziny. Było to szczególnie istotne przy ustalaniu zasadności przyznania świadczenia oraz planowaniu jego wymiaru i rodzaju w przypadku trojga dzieci uczęszczających do wyspecjalizowanych przedszkoli lub placówek szkolno-wychowawczych, które oferują stosunkowo duże wsparcie terapeutyczne.

2. W przedłożonym materiale nie stwierdzono, przedstawianych przez bezpośrednich realizatorów usług, dokumentów obrazujących działania i postępy osiągnięte dzięki terapii. Zobowiązanie do ich prowadzenia i przedkładania w formie bieżących notatek oraz okresowych indywidualnych raportów nie znalazło się w umowach zawieranych z poszczególnymi realizatorami.
3. W kwestii nadzoru realizacji zadania stwierdzono brak harmonogramu świadczonych usług, a także niejednorodny sposób wypełniania kart pracy przez bezpośrednich wykonawców (część z nich nie zawiera wpisu z podaniem godziny rozpoczęcia i zakończenia zajęć).
4. W zakresie dokumentowania pracy socjalnej realizowanej na rzecz osób korzystających z pomocy ustalono, że w 8 skontrolowanych postępowaniach kwestionariusze wywiadów środowiskowych nie zawierały adnotacji w odpowiedniej rubryce o prowadzonej pracy socjalnej.
5. W dwóch sprawach nie przeprowadzono wywiadu aktualizującego, co jest niezgodne z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
6. W Ośrodku zatrudnionych było 12 pracowników socjalnych. Podczas kontroli ustalono, że teren Gminy Brwinów zamieszkuje 25 438 mieszkańców. Na jeden etat pracownika socjalnego przypada zatem około 2 119 mieszkańców oraz średnio 58 środowisk objętych pomocą. W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk na 1 pracownika socjalnego.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako Dyrektor kontrolowanej jednostki oraz Burmistrz Brwinowa.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Dyrektor **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Ustalać zasadność przyznania świadczenia oraz planować jego wymiar i rodzaj na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji dotyczącej prowadzonej już rehabilitacji w ramach innych systemów i możliwości własnych rodziny, a usługi przyznawać w wymiarze uzupełniającym te działania i uwzględniającym możliwości percepcyjne dzieci wynikające m.in. z ich wieku.
2. Zapisy w umowach zawieranych z poszczególnymi realizatorami uzupełnić o zobowiązanie ich do prowadzenia bieżących notatek z prowadzonych działań oraz przedkładania w ŚOPS okresowych indywidualnych raportów, obrazujących postępy osiągnięte dzięki terapii.
3. Prowadzić w ŚOPS harmonogram świadczonych usług u poszczególnych odbiorców oraz ustalić jednorodny sposób wypełniania kart pracy realizatorów z wymogiem wpisywania godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy.

4. Zapewnić zwiększony nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
5. Zgodnie z art. 107 ust 4 ustawy o pomocy społecznej terminowo przeprowadzać wywiady środowiskowe.
6. Podjąć działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz.1769, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Arkadiusz Kosiński - Burmistrz Brwinowa